Mýty ministra Migaľa: “My s tými zákazkami nič nemáme, to všetko NASES”

16.6.2026 - | Slovensko.Digital

O kauze projektov slovensko.sk za takmer 100 miliónov eur sa už napísalo a povedalo veľa. Komunikácia ministra Migaľa a ministerstva informatizácie (MIRRI) ešte koncom minulého roka vyzerala tak, že minister chodil tieto projekty osobne vysvetľovať a obhajovať na tlačové konferencie a do médií. Najnovšie sa snaží svoj postoj úplne otočiť a tvári sa, že on ako minister s tým nič nemá. MIRRI sa tomu len prizerá a akékoľvek otázky ohľadom projektov smeruje na vedenie NASES (správca slovensko.sk), ktoré to má údajne celé na starosti. Tí však na žiadne nepríjemné otázky neodpovedajú.

V tomto článku sa pozrieme na to, čo MIRRI s projektami skutočne má a kde do ich priebehu zasiahol priamo minister osobne. **Ak by totiž minister do týchto projektov osobne nezasiahol, pravdepodobne by skončili zamietnuté a odložené v šuflíku zlých nápadov už na jeseň 2025.**

Akt prvý: Nečinnosť pri porušovaní vlastných zákonov a vyhlášok

Veľké štátne IT projekty sa nerealizujú tak, že si nejaký úrad sám pripraví a obstará nový IT systém. Ide o komplikovanejší a zdĺhavejší proces, ktorý má zabezpečiť odborné posúdenie, verejnú kontrolu a transparentnosť prípravy projektu. Tento štandardný postup vrátane verejného pripomienkovania a zverejnenia projektovej dokumentácie NASES prakticky kompletne odignoroval. NASES (ako každý iný orgán verejnej moci) musí predložiť veľký projekt na posúdenie a schválenie orgánu vedenia (teda MIRRI) a môže s realizáciou začať až po jeho schválení.

MIRRI ako orgán vedenia tu posudzuje: hospodárnosť, efektívnosť, účinnosť, účelnosť využívania verejných prostriedkov, ekonomickú výhodnosť a súlad s programovým riadením. Na dosiahnutie týchto cieľov musia byť definované finančné zdroje, ľudské zdroje, merateľné kvalitatívne a kvantitatívne prínosy. Musí byť analyzovaný súčasný stav, cieľová skupina, cieľový stav a spôsob jeho dosiahnutia a nakoniec je potrebné definovať analýza nákladov a prínosov.

Tejto povinnosti sa nemožno vyhnúť ani vyhlásením niektorých skutočností za “limitovanú informáciu”, takže zamestnanci MIRRI, podriadení pána ministra Migaľa, musia dostať všetky uvedené informácie k dispozícii a projekt posúdiť. Podľa našich informácií sa tomu tak dodnes nestalo.

Akt druhý: Zrušenie odborných komisií na ministerstve

Aby MIRRI rozhodovalo o systémoch s dopadom na celé štátne IT skutočne kvalifikovane, boli na MIRRI zriadené komisie, najmä architektonická, produktová a neskôr aj projektová. V obdobnom režime “interných pracovných skupín” prebiehalo strategické rozhodovanie aj predtým, ale okolo roku 2023 boli komisie zriadené aj formálne.

Architektonická komisia mala posudzovať ideové zámery projektov, ich cieľový biznis, aplikačnú, dátovú a technologickú architektúru, vhodnosť a účelnosť technológií a výslovne aj optimalizáciu a odstraňovanie duplicít.

Na to nadväzovala produktová komisia, ktorá pri projektoch posudzovala produktové zámery, vzájomné závislosti funkcionalít, používateľskú skúsenosť, funkčné a biznis požiadavky, elimináciu

rizík, odstraňovanie nežiaducich duplicít a optimalizované využitie centrálnych e-Government komponentov.

Komisie sa o nových projektoch NASES dozvedeli obdobne ako my, teda z našeho diskusného fóra a neskôr z médií. Tieto projekty boli a stále sú nevysvetlené, nedomyslené, bez preukázaných prínosov, neberú ohľad na už existujúcu infraštruktúru a iné produkty, a preto sa nemožno čudovať, že sa k projektom stavali negatívne a začali sa pýtať nepríjemné otázky.

Dňa 19. decembra 2025 boli všetky tri komisie zrušené rozhodnutím ministra MIRRI č. 4/2025. Ak dnes NASES presadzuje nové projekty s architektonickými nedostatkami, duplicitami alebo bez preukázania vhodnosti riešenia, nejde len o zlyhanie agentúry, ale o priamy dôsledok ministrovho rozhodnutia odstrániť mechanizmus, ktorý mal presne takéto riziká identifikovať pred ich premietnutím do projektov a verejných zákaziek.

Akt tretí: Vyhovenie žiadosti o strategickú investíciu, ktorá nespĺňa podmienky

Vo februári sa NASES pokúsil svoj veľký IT projekt zaradiť medzi strategické investície. Lenže zákon o strategických investíciách nie je univerzálna skratka pre každý veľký a drahý projekt štátu.

Tento zákon je napísaný najmä pre investície do stavieb, infraštruktúry, zariadení a iného hmotného majetku. Pri softvéri je tam jasný limit: nehmotný majetok môže tvoriť najviac 50 % hodnoty hmotného majetku. Inými slovami, zákon počíta s tým, že softvér môže byť menšou súčasťou veľkej investície, nie že celá „strategická investícia“ bude prakticky iba softvér, licencie, analýzy a IT služby.

A práve tu vidíme problém. To, čo NASES obstaráva, je takmer celé nehmotný majetok a MIRRI malo byť v tomto procese odborným filtrom. Ak zákon jasne obmedzuje podiel softvéru a IT služieb na strategickej investícii a projekt NASES je takmer celý práve o nich, MIRRI malo žiadosť zamietnuť. Takúto formálne nesprávnu žiadosť ale následne predložil na vládu osobne minister Migaľ.

Akt štvrtý: Spochybňovanie posudkov a analýz, ktoré sa “nehodia”.

Je až zarážajúce, ako minister dokáže v jeden deň tvrdiť, že “nemôže ignorovať znalecké posudky, ktoré predpovedajú kolaps slovensko.sk” a druhý deň priamo z pozície ministra (ako IT laika) naopak spochybňovať hodnotenie odborníkov Útvaru hodnoty za peniaze (ÚHP), ďalší deň dokonca odborníkov z Národného bezpečnostného úradu, Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva.

Pre úplnosť pripomeňme, že prvý znalecký posudok si NASES objednal u znalca, ktorého meno sa pri bežnom vyhľadaní spája najmä s medializovanými kontroverziami a otáznikmi nad jeho znaleckými závermi. Druhý znalecký posudok si objednávalo MIRRI. Napriek pokusom o utajovanie sa dostal na verejnosť a po jeho dôkladnom preštudovaní sme ho pre závažné nedostatky napadli na Ministerstve spravodlivosti SR.

Osobitne absurdné je, že najvyšší manažment NASES a MIRRI tieto projekty a ich utajenú dokumentáciu celé týždne konzultovali s Útvarom hodnoty za peniaze na Ministerstve financií (MF). Napriek tomu ich nedokázali dostatočne odborne obhájiť, keďže výsledné hodnotenie ÚHP je pre projekty naozaj zdrvujúce. Namiesto vecného vysporiadania sa s kritikou, sa následne pokúsili zabrániť zverejneniu hodnotenia formálnou kľučkou – pozastavením hodnotenia. Podarilo sa im ho však iba oddialiť.

Akt štvrtý: Podpis navýšenia kontraktu s NASES o 82 miliónov

Tieto projekty predstavujú najväčšiu investíciu do slovensko.sk minimálne za ostatných 10 rokov. Uznesením vlády dostalo ministerstvo financií úlohu zabezpečiť rozpočtové krytie pre tieto projekty vo výške 82 miliónov eur. Túto úlohu si MF splnilo tým, že peniaze presunulo z ministerstva obrany do svojej rozpočtovej kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Toto však neznamená, že peniaze má vo svojom rozpočte MIRRI a môže ich používať.

Minister podpisom dodatku navýšil financovanie NASES o 82 miliónov na rok 2026 – peniaze, ktoré MIRRI reálne nemá. Kapitola ministerstva na tento výdavok nemá zabezpečené rozpočtové krytie. Inými slovami: minister prisľúbil desiatky miliónov eur, ktoré nie sú v rozpočte ministerstva k dispozícii. Prevzal tak nekrytý záväzok v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň obišiel zákonný režim rozpočtových opatrení. Takéto konanie môže predstavovať až o porušenie finančnej disciplíny.

Z trestnoprávneho hľadiska sa minister osobne vystavuje riziku trestného činu porušovania povinností pri správe verejného majetku. Tento trestný čin postihuje aj nedbanlivostné konanie, čo znamená, že úmysel nie je podmienkou trestnej zodpovednosti. Zjednodušene povedané, ak NASES podpíše akúkoľvek zmluvu na tieto projekty s dodávateľmi, zodpovednosť za ich finančné krytie je osobne na ministrovi, ktorý podpísal kontrakt pre NASES bez toho, aby mal peniaze v rozpočte MIRRI.

Akt piaty: Žiadosti o navýšenie rozpočtov projektov z plánu obnovy

Podľa našich informácií boli na Národnú implementačnú a koordinačnú autoritu pre Plán obnovy (NIKA) predkladané ďalšie miliónové projekty, ktoré opäť raz nemajú vypracovanú riadnu projektovú dokumentáciu a neprešli štandardným procesom posúdenia.

Inými slovami, vysoký manažment NASES spolu s MIRRI sa snažia dosiahnuť preplatenie projektov z prostriedkov Plánu obnovy bez toho, aby bolo preukázané, že ide o odborne pripravené, odôvodnené a štandardne schválené riešenia. Takýto postup je obzvlášť závažný práve preto, že NIKA nie je iba administratívnou „podateľňou“ žiadostí, ale centrálnym orgánom koordinácie, kontroly a monitorovania Plánu obnovy vo vzťahu k Európskej komisii.

Ak sa preto MIRRI a NASES pokúšajú spätne alebo dodatočne presadiť financovanie projektov bez dokumentácie a bez riadneho posúdenia, nejde o bežnú administratívnu chybu, ale o obchádzanie pravidiel, ktoré majú chrániť verejné a európske zdroje pred nehospodárnym použitím.

Akt šiesty: Nečinnosť pri podozreniach voči vlastným nominantom

Minister sa nemôže tváriť, že v prípade týchto projektov ide iba o technické rozhodnutia vedenia NASES, do ktorých nemá možnosť zasiahnuť. Na závažné nedostatky v postupe NASES opakovane poukazovali kompetentné orgány a odborné útvary: Úrad pre verejné obstarávanie zasiahol do verejného obstarávania realizovaného cez DNS, Útvar hodnoty za peniaze upozornil na nedostatočne podložené náklady, chýbajúce alternatívy a nezohľadnenie už zaplatených investícií a Národný bezpečnostný úrad verejne spochybnil tvrdenia o naliehavosti postupu, na ktorých ministerstvo a NASES stavajú argumentáciu.

Minister napriek tomu naďalej vystupuje, akoby sa tieto zistenia nestali alebo akoby nemal voči vedeniu NASES priamu riadiacu právomoc, čo ale nie je pravda. Podľa zriaďovacej listiny aj štatútu NASES, generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva minister a generálny riaditeľ za výkon svojej funkcie zodpovedá ministrovi. Ak sa teda minister po opakovaných varovaniach naďalej spolieha na

jeho postupy, nejde o pasívnu nevedomosť, ale o vedomé politické a manažérske rozhodnutie, za ktoré nesie zodpovednosť.

Záver

Napriek pokusom o mediálnu “otočku” sú fakty jasné. Minister spolu so svojimi podriadenými a nominantmi systematicky odstraňuje všetky prekážky – interné aj externé – aby tieto projekty dotlačil k podpisu. Keby tieto projekty mali prejsť štandardným, procesom, ktorý MIRRI od úplne všetkých úradov má požadovať (a je to tak správne!), nikdy by sa v tejto podobe nedostali ďalej ako do prípravnej fázy projektov (zverejnenie, pripomienkovanie a hodnotenie).

Nakoniec, toto bol presne dôvod prečo kedysi dávno Úrad podpredsedu vlády pre informatizáciu a neskôr ministerstvo vôbec vznikli – mali riadiť informatizáciu. Temné časy informatizácie, kde si úrady robilli, čo sa im zachcelo sme tu už mali a ich výsledkom je okrem iného aj problematické slovensko.sk. Naozaj sa musí táto temná história zopakovať, aby sme sa poučili?

https://slovensko.digital/2734-2